

Haberler > Yazarlar > Murat Yetkin > Demokrasi olağanüstü hal sınavında

Murat Yetkin

Demokrasi olağanüstü hal sınavında

21 Temmuz 2016

Seçimle gelmiş hiçbir hükümet ülkeyi olağanüstü hal ile yönetmeyi istemez, aklını peynir ekmekle yememişse istemez

Olağanüstü hal, adı üzerinde hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasını akla getirir; olağan yönetimle sıkıyönetim arasında bir geçiş rejimi sayılır hep.

Türkiye olağanüstü hal idarelerinden 2002 sonunda kurtulmuşken, 14 yıl sonra yine mecbur kaldı.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın 20 Temmuz'da önce MGK, ardından Bakanlar Kurulu'nu toplamasını takiben 21 Temmuz'dan itibaren ülkede olağanüstü hal ilan edilmeseydi, yaşadığımız hale olağan mı diyebiliyor muyduk?

Evet, bu ülkenin geçmişinde olağanüstü hal sıkıyönetimle, sıkıyönetim de askeri yönetimle aynı zincirin halkaları olagelmıştır.

İnsanların, özellikle de askeri darbelerden, sıkıyönetim ve olağanüstü hallerden çok çekmiş insanların OHAL adını duyunca irkilmesini anlayabilmek gerekir.

Öte yandan 15 Temmuz'da yaşanan gerçek bir darbe girişimidir. Tiyatro filan olmadığı artık kanıtları da ortaya dökülüyor birer birer.

Türkiye artık askerin siyasete müdahalesi devrini geride bıraktı derken, hem de emir-komuta zinciri de değil, 1960 model cunta görünümünde bir darbenin kıyısından döndük.

Darbeyi durduran, boşa çıkaran Başbakan Binali Yıldırım'ın daha ilk saatlerinde ordunun değil, içindeki bir grubun darbe kalkışması içinde olduğunu dürüstçe söyleyerek psikolojik üstünlüğü ele geçirmelerini sekteye uğratması değildir.

Sadece daha Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın akıbeti belli olmadığı halde sokaklara çıkmaya başlayan halk da değildir.

Sadece kamu yayıncısı (TRT) darbeciler tarafından gasp edilmişken, pek de gözünün bebeği olmayan bir özel kanaldan (CNN Türk) sesini halka duyuran Cumhurbaşkanı Erdoğan'da değildir.

Onun sesini duyunca kitlesel olarak sokağa çıkan, tankların üstüne yürüyen halk da değildir tek başına. Daha ilk aşamalarda darbeyi net bir dille kınayıp, bütün aksamalarına karşın demokratik hayattan yana tavır alan muhalefet partileri, CHP, HDP, MHP de değildir tek başına.

Sadece uçak bombardımanı altında çalışmalarına devam edip ortak bildiri yayınlayan Meclis, tek başına Cumhurbaşkanı'na "Ben kefilim İstanbul'a inin" tekmili veren Birinci Ordu Komutanı ve tek başına içinden çıkan darbecilere karşı duran Silahlı Kuvvetlerin sessiz çoğunluğu da değildir.

Bunların her biri ve hepsidir.

Türkiye bu zor sınavdan geçmiştir.

Yani durum, olağanüstü hal ilan edilmemiş olsaydı bile olağan filan değildi, olağanüstüydü zaten.

Şimdi bir zor sınav da AK Parti hükümetinin önünde duruyor.

Bu demokrasinin olağanüstü hal sınavıdır.

Dün Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, ardından Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş ve nihayet Meclis'teki OHAL oylaması sırasında Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından yapılan açıklamalar, keza AK Parti grup başkan vekillerinin beyanları endişeleri artırıcı yönde olmadı.

Hatta CHP ve HDP'nin hak ve özgürlükler açısından karşı çıkışlarının AK Parti sözcülerinde "darbeci ihanet içinde" olmakla değil "anlayışla" karşılandığının söylenmesi, ne yazık ki buna mecbur kalındığının söylenmesi, Meclis'te pek sık rastlanmayan jest idi.

Şimşek, Kurtulmuş ve Bozdağ'ın söylediklerinden hükümetin önümüzdeki üç ay için taahhütlerini şöyle özetlemek mümkün:

1- OHAL yetkisi özel olarak darbecileri cezalandırmak, darbe girişiminin devlet sistemi üzerindeki hasarını tamir etmek ve bir daha olmaması için Kanun Hükmünde Kararnameler yoluyla önlemlere başvurulacağı görülüyor. Cumhurbaşkanının istihbarat zafiyeti saptamasına katılması, Kurtulmuş'un istihbarat dışında da güvenlik yapılanmasından söz etmesi ve nihayet Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın dün akşam CNN Türk'te Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanmasının da konuşulan konular arasında olduğunu söylemesi ardından, kapsamlı değişiklikler beklemek lazım,

2- OHAL yetkilerinin "Paralel Devlet Yapılanması (PDY/ Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ))" olarak adlandırılan Gülen Cemaati'nin kamu hizmetinden tamamen "temizlenmesi" ve bir daha darbelere geçit vermeyecek önlemler için kullanılacağı vurgulanıyor. Bu vurgu özellikle makroekonomik kararların Anayasa Mahkemesi denetimi dışında sisteme dâhil edilmesi endişesini dile getiren CHP'ye yönelik yapılıyor. Bir de devlet personel reiminde isten çıkarılan devlet memurunun yürütmevi

yenilik yapıyor. Bir de devlet personellerinin işten çıkarılması devlet memurlarını yaradığı, durdurma ve göreve iade imkânlarını kısıtlayacak önlemlerden söz ediliyor. (Bu konu tartışmaya açık. Çünkü daha ilk günden sadece Cemaat bağlantılı olanların değil, muhalif olarak bilinen kamu görevlilerinin de aynı kapsama alınmak istendiği yolunda bilgiler alınmaya başlandı.)

3- Kurtulmuş, “Üç aya kalmadan 45-50 günde bitirmeyi amaçlıyoruz” diyor. Bu bir yerde “Olabilirdi kısa sürmeli” seslerinin geldiği AB çevrelerine bir yanıt gibi. Buna karşın Fransa ve Belçika’da da terörist saldırılar nedeniyle olağanüstü hal ilan edilmiş olması, daha sert eleştirilere engel oluyor. Nitekim Kurtulmuş da OHAL müddetince Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin askıya alındığını duyururken “Fransa gibi” vurgusu yapıyor. Bozdağ ise Meclis’te OHAL’in kişi hak ve özgürlüklerini kısıtlamamasına özen gösterileceği taahhütünde bulundu. Uygulamaya bakmak lazım.

Tabii bir yandan Türkiye’nin PKK ve IŞİD’e karşı mücadelesini akıldan çıkarmadan, hükümetin bu sözlerinde durmasının, OHAL’in kısa sürede amacına ulaşarak kaldırılmasını ummak ve beklemek lazım.

Gerçi dün Meclis’te esen ılımlı rüzgârlara bir katkı da İstanbul’dan geldi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) darbe girişiminden bu yana, vatandaşların tepkilerini göstermelerine katkı amacıyla toplu ulaşımdan ücret almıyordu. Normalde bu uygulamanın dün gece yarısı son bulacağı duyurulmuştu.

Ancak o arada CHP 24 Temmuz’da Taksim’de “darbeyi protesto” mitingi yapacağını duyurdu. Hem Taksim’e itiraz gelmedi hükümetten, hem de İBB dün o gün de İstanbulluların CHP mitingine katılmasına katkı olmak üzere toplu taşımanın ücretsiz olacağını açıkladı.

Siyasetin yumuşaması adına güzel hareketler bunlar.

Her musibetten bir hayır çıkar sözünün bu defa da doğrulanması, o nedenle hükümetin bu olağanüstü hal sınavından demokratik özgürlükleri kısıtlayarak değil, darbeci eğilimlerin önünü keserek demokrasinin gelişimine katkı vermesine bağlı olacak.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş